
PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2020)0276

Naudojant dirbtinį intelektą taikoma civilinės atsakomybės tvarka

2020 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl naudojant dirbtinį intelektą taikomos civilinės atsakomybės tvarkos (2020/2014(INL))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 ir 169 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvą 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo¹ (toliau – Atsakomybės už gaminius direktyva),
- atsižvelgdamas į 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva)² ir 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/83/ES dėl vartotojų teisių³ bei kitas vartotojų apsaugos nuostatas,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių⁴,
- atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 28 d. Tarybos reglamentą (ES) 2018/1488 dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės sukūrimo⁵,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų⁶,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ir į Geresnio reglamentavimo gaires⁷,

---

¹ OL L 210, 1985 8 7, p. 29.

² OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

³ OL L 304, 2011 11 22, p. 64.

⁴ OL L 117, 2017 5 5, p. 1.

⁵ OL L 252, 2018 10 8, p. 1.

⁶ OL L 136, 2019 5 22, p. 1.

⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 6 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo (COM(2018)0434),
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 25 d. Komisijos komunikatą „Dirbtinis intelektas Europai“ (COM(2018)0237),
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 7 d. Komisijos komunikatą „Suderintas dirbtinio intelekto planas“ (COM(2018)0795),
- atsižvelgdamas į 2019 m. balandžio 8 d. Komisijos komunikatą „Pasitikėjimo į žmogų orientuotu dirbtiniu intelektu didinimas“ (COM(2019)0168),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Ataskaita dėl dirbtinio intelekto, daiktų interneto ir robotikos poveikio saugai ir atsakomybei“ (COM(2020)0064),
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos baltąją knygą „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetenciją ir pasitikėjimą“ (COM(2020)0065),
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl robotikai taikomų civilinės teisės nuostatų¹,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. birželio 1 d. rezoliuciją dėl Europos pramonės skaitmeninimo²,
- atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl autonominių ginklų sistemų³,
- atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl visapusiškos Europos pramonės politikos dirbtinio intelekto ir robotikos srityje⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. vasario 12 d. rezoliuciją „Automatizuoti sprendimų priėmimo procesai. Vartotojų apsaugos ir laisvo prekių ir paslaugų judėjimo užtikrinimas“⁵,
- atsižvelgdamas į Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais 2019 m. balandžio 8 d. ataskaitą „Patikimo dirbtinio intelekto etikos gairės“,
- atsižvelgdamas į Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais 2019 m. balandžio 8 d. ataskaitą „Dirbtinio intelekto apibrėžimas: pagrindiniai pajėgumai ir disciplinos“,
- atsižvelgdamas į Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais 2019 m. birželio 26 d. ataskaitą „Rekomendacijos dėl politikos ir investicijų patikimo dirbtinio

---

¹ OL C 252, 2018 7 18, p. 239.

² OL C 307, 2018 8 30, p. 163.

³ OL C 433, 2019 12 23, p. 86.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2019)0081.

⁵ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0032.

intelekto srityje“,

- atsižvelgdamas į Atsakomybės ir naujų technologijų ekspertų grupės – naujų technologijų klausimus nagrinėjančio darinio – 2019 m. lapkričio 21 d. ataskaitą „Atsakomybė už dirbtinio intelekto ir kitas naujas skaitmenines technologijas“,
  - atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) atliktą Europos pridėtinės vertės vertinimo tyrimą „Dirbtiniam intelektui taikoma civilinės atsakomybės tvarka: Europos pridėtinės vertės vertinimas“¹,
  - atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos 2016 m. birželio mėn. informacinį pranešimą dėl STOA politikos, susijusį su teisiniais ir etiniais svarstymais apie robotiką²,
  - atsižvelgdamas į Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato 2016 m. spalio mėn. tyrimą „Europos civilinės teisės nuostatų taikymas robotikos srityje“, atliktą Teisės reikalų komitetui³,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 47 ir 54 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto ir Transporto ir turizmo komiteto nuomones,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0178/2020),
- A. kadangi atsakomybės samprata atlieka svarbų dvigubą vaidmenį mūsų kasdieniame gyvenime: pirma, ją taikant užtikrinama, kad žalą ar nuostolius patyręs asmuo turėtų teisę reikalauti kompensacijos iš šalies, kuri, kaip įrodoma, yra atsakinga už šią žalą ar nuostolius, bei ją gauti, ir, antra, ją taikant fiziniams ir juridiniams asmenims numatomos ekonominės paskatos, kad savo veiksmais jie vengtų žalos ar nuostolių apskritai arba suvoktų savo veiksmų riziką ir kad už tai gali tekti sumokėti kompensaciją;
- B. kadangi pagal bet kurią į ateitį orientuotą teisinę civilinės atsakomybės sistemą turi būti skatinamas pasitikėjimas gaminių ir paslaugų, įskaitant skaitmenines technologijas, saugumu, jų patikimumas ir nuoseklumas, siekiant užtikrinti pusiausvyrą tarp veiksmingos ir teisingos žalą ar nuostolius galimai patirsiančių asmenų apsaugos bei sykiu pakankamos veiksmų laisvės suteikimo, kad įmonės – pirmiausia mažosios ir vidutinės įmonės – galėtų kurti naujas technologijas, produktus ar paslaugas; kadangi tai padės ugdyti pasitikėjimą ir užtikrinti investicijoms būtiną stabilumą; kadangi galiausiai bet kurios atsakomybės sistemos tikslas turėtų būti teisinio tikrumo visoms šalims, – nesvarbu, ar tai būtų gamintojas, ar operatorius, ar nukentėjęs asmuo, ar kuri nors kita trečioji šalis, – užtikrinimas;
- C. kadangi valstybės narės teisinės sistemos atsakomybės normos, taikomos konkreitiems subjektams, gali būti koreguojamos arba tam tikros veiklos atveju griežtinamos; kadangi

---

¹ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2020\)654178](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2020)654178)

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/563501/EPRS_STU\(2016\)563501\(ANN\)_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/563501/EPRS_STU(2016)563501(ANN)_EN.pdf)

³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571379/IPOL_STU\(2016\)571379_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571379/IPOL_STU(2016)571379_EN.pdf)

griežta atsakomybė reiškia, kad tam tikros šalies atsakomybės gali būti reikalaujama ir nesant kaltės; kadangi pagal daugelį nacionalinės deliktų teisės aktų griežtos atsakovo atsakomybės reikalaujama, jei dėl pavojaus, kurį tas atsakovas sukėlė visuomenei, pvz., susijusio su automobiliais ar pavojinga veikla, arba dėl pavojaus, kurio jis negali kontroliuoti, pvz., susijusio su gyvūnais, padaroma žala ar nuostoliai;

- D. kadangi prieš priimant būsimus Sąjungos teisės aktus, kuriais siekiama aiškaus atsakomybės už dirbtinio intelekto sistemas priskyrimo, turėtų būti atlikta analizė ir surengtos konsultacijos su valstybėmis narėmis dėl siūlomo teisės akto atitikties ekonominėms, teisinėms ir socialinėms sąlygoms;
- E. kadangi civilinės atsakomybės už dirbtinį intelektą tvarkos klausimas turėtų būti išsamiai aptartas viešai, atsižvelgiant į visus svarbius interesus, ypač etinius, teisinius, ekonominius ir socialinius aspektus, kad būtų išvengta nesusipratimų ir nepagrįstų baimių, kurias piliečiams gali kelti šios technologijos; kadangi tolesnių teisėkūros veiksmų prielaida turėtų būti kruopštus bet kurios naujos reglamentavimo sistemos taikymo pasekmių visiems subjektams išnagrinėjimas atliekant poveikio vertinimą;
- F. kadangi dirbtinio intelekto sistemų samprata apima didelę įvairių technologijų, įskaitant paprastą statistiką, mašinų mokymąsi ir gilųjį mokymąsi, grupę;
- G. kadangi naudojant sąvoką „automatizuotas sprendimų priėmimas“ būtų galima išvengti galimo sąvokos „dirbtinis intelektas“ dviprasmiškumo; kadangi automatizuotas sprendimų priėmimas reiškia, kad pradžioje naudotojas, pasitelkdamas programinę įrangą arba funkciją, įgalioja sistemą iš dalies arba visiškai priimti sprendimą; kadangi tuomet ši sistema, savo ruožtu, naudoja automatiškai sukurtus sprendimų priėmimo modelius, kad atliktų veiksmą naudotojo vardu arba suteiktą informaciją, kuria grindžiami naudotojo sprendimai atliekant veiksmą;
- H. kadangi dėl kai kurių dirbtinio intelekto sistemų esama atsakomybės sistema susiduria su dideliais teisiniais iššūkiais, o tai gali lemti situacijas, kai dėl minėtųjų sistemų neaiškumo gali būti nepaprastai brangu ar netgi neįmanoma nustatyti, kas kontroliavo riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistema, arba kuris kodas, įvestis ar duomenys galiausiai lėmė operacijos klaidą; kadangi dėl šio veiksnio gali būti sunkiau nustatyti, kaip žala ar nuostoliai susiję su juos lėmusiu elgesiu, taigi nukentėjusieji gali likti be deramos kompensacijos;
- I. kadangi su teisiniais iššūkiais susiduriama ir dėl dirbtinio intelekto sistemų bei kitų dirbtinio intelekto sistemų ir ne dirbtinio intelekto sistemų junglumo, jų priklausomybės nuo išorės duomenų, jų pažeidžiamumo kilus grėsmei kibernetiniam saugumui ir vis savarankiškesnių dirbtinio intelekto sistemų projektavimo naudojant, *inter alia*, mašinų mokymosi ir giliojo mokymosi metodus;
- J. kadangi patikimi dirbtinio intelekto sistemų etikos standartai bei solidžios ir teisingos kompensavimo procedūros gali padėti atremti šiuos teisinius iššūkius ir išvengti rizikos, kad naujos technologijos bus ne tokios priimtinos naudotojams; kadangi teisingos kompensavimo procedūros reiškia, kad kiekvienam dirbtinio intelekto sistemų padarytą žalą arba dirbtinio intelekto sistemų padarytą turtinę žalą patyrusiam asmeniui turėtų būti užtikrinama tokio pat lygio apsauga, kaip ir tais atvejais, kai dirbtinio intelekto sistema nenaudojama; kadangi naudotojai turi būti tikri, kad potencialūs nuostoliai, padaromi dirbtinį intelektą naudojančių sistemų, atlyginami taikant deramą draudimą ir kad yra apibrėžtas teisinis teisių gynimo būdas;

- K. kadangi teisinio tikrumo užtikrinimas – pirmiausia startuoliams, labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms – taip pat yra esminė sąlyga dinamiškam dirbtiniu intelektu grindžiamų technologijų kūrimui ir šios srities inovacijoms bei praktiniam jų taikymui kasdieniame gyvenime skatinti; kadangi nepaprastai svarbus startuolių, labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių vaidmuo, ypač Europos ekonomikos kontekste, pagrindžia griežto proporcingumo požiūrį, nes taip jiems sudaroma galimybė vystytis ir kurti inovacijas;
- L. kadangi dirbtinio intelekto sistemų įvairovė ir įvairialypis su technologijomis susijusios rizikos spektras komplikuoja pastangas rasti vieną visam rizikos spektrui tinkamą sprendimą; kadangi sprendžiant šį klausimą turėtų būti vadovaujama požiūriu, pagal kurį, siekiant rasti proporcingus ir įrodymais pagrįstus sprendimus, skirtus konkrečioms atvejams ir sektoriams, būtų vykdomi eksperimentai, įgyvendinami bandomieji projektai ir taikoma bandomoji reglamentavimo aplinka;

Įžanga

1. mano, kad iššūkis, susijęs su dirbtinio intelekto sistemų taikymu visuomenėje, darbe ir ekonomikos sektoriuje, yra vienas svarbiausių dabartinės politinės darbotvarkės klausimų; kadangi taikant dirbtiniu intelektu grindžiamas technologijas galėtų ir turėtų būti stengiamasi pagerinti mūsų gyvenimą beveik kiekvienu jo aspektu – pradedant asmenine sfera (pvz., transporto sektoriumi, asmeniniams poreikiams pritaikytu švietimu, pagalba pažeidžiamiesiems asmenims, sporto programomis ir kredito suteikimu), baigiant darbo aplinka (pvz., atlaisvinimu nuo nuobodžių ir pasikartojančių užduočių) bei pasaulinio masto iššūkiais (pvz., klimato krize, sveikatos priežiūra, mityba ir logistika);
2. yra tvirtai įsitikinęs, kad, siekiant veiksmingai pasinaudoti dirbtinio intelekto sistemų pranašumais ir užkirsti kelią galimam piktnaudžiavimui jomis bei kovoti su skaidymu norint išvengti reglamentavimo, nepaprastai svarbų vaidmenį atlieka suderintų, principingų ir ateities iššūkiams parengtų teisės aktų, skirtų visoms dirbtinio intelekto sistemoms, taikymas visoje Sąjungoje; laikosi nuomonės, kad, nors pageidautini konkrečioms sektoriams skirti reglamentai, įskaitant platų galimo jų taikymo diapazoną, panašu, kad, norint užtikrinti teisinį aiškumą, nustatyti vienodus standartus visoje Sąjungoje ir veiksmingai apsaugoti mūsų Europos vertybes bei piliečių teises, būtina parengti horizontalią suderintą teisinę sistemą, pagrįstą bendrais principais;
3. pažymi, kad skaitmeninė bendroji rinka turi būti visapusiškai suderinta, nes skaitmeniniam sektoriui būdinga sparti tarpvalstybinė dinamika ir tarptautiniai duomenų srautai; mano, kad tik taikydama nuoseklias ir bendras taisykles, suderinamas su inovacijų kultūra, Sąjunga pasieks tikslus išsaugoti savo skaitmeninį suverenumą ir skatinti skaitmenines inovacijas Europoje;
4. pažymi, kad pasaulinės varžybos dirbtinio intelekto srityje jau prasidėjo ir kad Sąjunga, naudodamasi savo mokslo ir technologijų potencialu, turėtų jose pirmauti; primygtinai akcentuoja, kad technologijos negali būti kuriamos aukojant naudotojų apsaugą nuo žalos, kurią gali sukelti dirbtinį intelektą naudojančios įtaisai ir sistemos; ragina tarptautiniu lygmeniu propaguoti Sąjungos civilinės atsakomybės standartus;
5. yra tvirtai įsitikinęs, kad vienintelis priimtinas dokumento tipas naujoms bendroms nuostatomis dėl dirbtinio intelekto sistemų apibrėžti yra reglamentas; mano, kad atsakomybės už dirbtinio intelekto sistemos padarytą žalą ar nuostolius klausimas yra

vienas esminių aspektų, kurie turėtų būti nagrinėjami šiuo pagrindu;

Atsakomybė ir dirbtinis intelektas

6. laikosi nuomonės, kad, nors nėra būtinybės iš esmės peržiūrėti gerai veikiančios atsakomybės tvarkos, dirbtinio intelekto sistemų sudėtingumas, junglumas, neaiškumas, pažeidžiamumas, galimybė jas modifikuoti diegiant atnaujinimus, jų savimokos gebėjimas ir potencialus savarankiškumas bei daugybė su šiais aspektais susijusių subjektų vis dėlto yra didelis iššūkis Sąjungos ir nacionalinių atsakomybės sistemų nuostatų veiksmingumo požiūriu; mano, kad būtina atlikti konkrečias suderintas atsakomybės tvarkos korekcijas, siekiant išvengti atvejų, kai žalą arba turčinę žalą patyrę asmenys negauna kompensacijos;
7. pažymi, kad, nors techniniu požiūriu tiesiogine arba netiesiogine žalos ar nuostolių priežastimi gali būti bet kuri dirbtinio intelekto sistemomis grindžiama fizinė ar virtuali veikla, prietaisai ar procesai, beveik visais atvejais jie yra sistemų kūrėjų, diegėjų arba jomis manipuluojančių asmenų veiklos rezultatas; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad būtinybės suteikti teisinį subjektiškumą dirbtinio intelekto sistemoms nėra; laikosi nuomonės, kad dėl dirbtinio intelekto sistemų neaiškumo, junglumo ir savarankiškumo praktiškai gali būti labai sunku ar netgi neįmanoma susieti konkrečių dirbtinio intelekto sistemų veiklos klaidų ir konkretaus asmens veiksmų ar su dizainu susijusių sprendimų; primena, kad, remiantis plačiai pripažįstamomis atsakomybės sampratomis, šią kliūtį vis dėlto galima apeiti pareikalaujant įvairių asmenų visoje vertės grandinėje, kuriančių, prižiūrinčių ar kontroliuojančių su dirbtinio intelekto sistema susijusią riziką, atsakomybės;
8. mano, kad, nors Atsakomybės už gaminius direktyva per 30 metų pasitvirtino esanti veiksminga priemonė kompensacijai už žalą, patirtą dėl gaminio su trūkumais, gauti, ji vis tiek turėtų būti peržiūrėta, siekiant ją pritaikyti prie skaitmeninio pasaulio aktualijų ir atremti su naujomis skaitmeninėmis technologijomis susijusius iššūkius, užtikrinant aukštą veiksmingos vartotojų apsaugos lygį ir teisinį tikrumą vartotojams ir įmonėms bei sykiu vengiant didelių išlaidų ir rizikos MVĮ ir startuoliams; primygtinai ragina Komisiją įvertinti, ar Atsakomybės už gaminius direktyva turėtų būti pertvarkyta į reglamentą, kad, nustačius, ar skaitmeninis turinys ir skaitmeninės paslaugos patenka į jos taikymo sritį, būtų patikslinta gaminio apibrėžtis bei svarstoma galimybė patvirtinti tokias sąvokas kaip „žala“, „trūkumas“ ir „gamintojas“; laikosi nuomonės, kad, siekiant teisinio tikrumo visoje Sąjungoje, peržiūrėjus Atsakomybės už gaminius direktyvą gamintojo sampratą turėtų apimti konstruotojus, kūrėjus, programuotojus, paslaugų teikėjus ir vidinės sistemos operatorius; ragina Komisiją svarstyti galimybę aiškiai apibrėžtais atvejais ir atlikus deramą vertinimą pakeisti taisykles, kuriomis reglamentuojama prievolė įrodyti žalą, padarytą naujų skaitmeninių technologijų; tačiau pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad atnaujintame Sąjungos akte ir toliau būtų apsiribojama aiškiai įvardytomis problemomis, kurių galimi sprendimai jau egzistuoja, ir kad sykiu į jį galėtų būti įtraukiamos būsimos technologinės naujovės, įskaitant naujoves, grindžiamas laisvo naudojimo ir atvirojo kodo programine įranga; pažymi, kad Atsakomybės už gaminius direktyva ir toliau turėtų būti remiamasi civilinės atsakomybės ieškinių prieš dirbtinio intelekto sistemas su trūkumais gamintojus atvejais, kai dirbtinio intelekto sistema patenka į šioje direktyvoje taikomą gaminio apibrėžtį; pabrėžia, jog atsakomybės už gaminius sistema turi būti atnaujinama tuo pat metu, kaip ir 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva

2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos¹, siekiant užtikrinti, kad dirbtinio intelekto sistemos apimtų pritaikytojo saugumo ir patikimumo principus;

9. mano, kad pagal dabartinę valstybių narių deliktų teisę, kuri grindžiama kalte, dauguma atvejų numatoma pakankamo lygio apsauga asmenims, patyrusiems žalą dėl trečiosios šalies, pvz., įsilaužėlio, veiksmų, arba asmenims, dėl trečiosios šalies veiksmų patyrusiems turtinę žalą, nes toks įsikišimas paprastai laikomas kalte grindžiamu veiksmu; pažymi, jog, kaip matyti, papildomos atsakomybės normos, kuriomis būtų išplėstos galiojančios nacionalinės deliktų teisės nuostatos, reikalingos tik specifiniais atvejais, įskaitant tuos, kai trečiosios šalies neįmanoma susekti arba ji yra nemoki;
10. todėl mano, jog teisinga, kad šiame pranešime ypatingas dėmesys skiriamas civilinės atsakomybės ieškiniams prieš dirbtinio intelekto sistemos operatorių; pakartoja, jog operatoriaus atsakomybę pagrindžia tai, kad jo kontroliuojama rizika, susijusi su dirbtinio intelekto sistema, panaši į automobilio savininko atsakomybę; mano, kad dėl dirbtinio intelekto sistemos sudėtingumo ir junglumo operatorius daugeliu atvejų bus pirmasis akivaizdus kontaktinis punktas, į kurį kreipsis nukentėjęs asmuo;

Operatoriaus atsakomybė

11. mano, kad atsakomybės nuostatos, susijusios su operatoriumi, turėtų apimti visas dirbtinio intelekto sistemų operacijas – nesvarbu, kur jos būtų vykdomos ir ar būtų vykdomas fiziškai, ar virtualiai; pažymi, kad operacijos viešosiose erdvėse, dėl kurių pavojus gresia daugeliui asmenų, vis dėlto yra atvejai, kuriuos būtina svarstyti nuodugniau; mano, kad asmenys, kuriems potencialiai grėstų patirti žalą ar nuostolius, dažnai nenučiuokia apie operaciją ir paprastai neteiktų sutartinės atsakomybės ieškinio operatoriui; pažymi, jog, žalai ar nuostoliams tapus realiems, tokie asmenys pateiktų tik kalte grindžiamos atsakomybės ieškinį, ir jiems gali būti sunku įrodyti dirbtinio intelekto sistemos operatoriaus kaltę, taigi atitinkami atsakomybės ieškiniai gali likti nepatenkinti;
12. mano, jog tinkama laikyti, kad operatoriaus samprata apima ir išorinės, ir vidinės sistemos operatorių, jei tik pastarasis nėra įtrauktas į Atsakomybės už gaminius direktyvą; pažymi, kad išorinės sistemos operatorius turėtų būti apibrėžiamas kaip fizinis arba juridinis asmuo, kuris tam tikru mastu kontroliuoja riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemos eksploatavimu ir veikimu bei gauna naudos iš jos eksploatavimo; pažymi, kad vidinės sistemos operatorius turėtų būti apibrėžiamas kaip fizinis arba juridinis asmuo, kuris nuolatos priima sprendimus dėl technologijos savybių, teikia duomenis ir atsako už svarbiausias vidinės sistemos techninio aptarnavimo funkcijas, o todėl taip pat tikru mastu kontroliuoja riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemos eksploatavimu ir veikimu; mano, kad kontrolė reiškia visus operatoriaus veiksmus, kurie turi įtakos dirbtinio intelekto sistemos veikimui ir, savo ruožtu, tam, kokio masto potencialus pavojus kyla trečiosioms šalims; mano, kad tokie veiksmai gali paveikti dirbtinio intelekto sistemos veiklą nuo pradžios iki galo, nulemdami įvestį, produktą ar rezultatus, arba pakeisti konkrečias dirbtinio intelekto sistemos funkcijas ar procesus;
13. pažymi, kad gali būti atvejų, kai operatorių yra daugiau negu vienas, pvz., vidinės ir išorinės sistemos operatoriai; mano, kad tokiu atveju visi operatoriai turėtų būti solidariai atsakingi ir sykiu turėti teisę proporcingai apsiginti teises vienas kito

---

¹ OL L 11, 2002 1 15, p. 4.

atžvilgiu; laikosi nuomonės, kad atsakomybės dydį turėtų lemti atitinkamas kontrolės, kurią operatoriai vykdo siekdami suvaldyti su dirbtinio intelekto sistemos eksploatavimu ir veikimu susijusią riziką, mastas; mano, kad, norint geriau identifikuoti įvairių etapų dalyvius, turėtų būti gerinamas gaminių atsekamumas;

Skirtingos atsakomybės nuostatos skirtingos rizikos atvejais

14. pripažįsta, kad operatoriaus kontroliuojamos dirbtinio intelekto sistemos tipas yra lemiamas atsakomybės veiksnys; pažymi, kad dirbtinio intelekto sistema, kuriai būdinga didelė rizika ir kuri veikia savarankiškai, potencialiai kelia kur kas didesnę pavojų visuomenei; mano, kad, atsižvelgiant į teisinius iššūkius, su kuriais dėl dirbtinio intelekto sistemų susiduriama taikant esamą civilinės atsakomybės tvarką, atrodytu pagrįsta parengti bendrą griežtą atsakomybės už šias didelės rizikos autonomines dirbtinio intelekto sistemas tvarką; pabrėžia, kad taikant tokį riziką grindžiamą požiūrį, kuris galėtų apimti keletą rizikos lygmenų, turėtų būti vadovaujamosi aiškiais kriterijais ir tinkama didelės rizikos apibrėžtimi bei užtikrinamas teisinis tikrumas;
15. mano, kad dirbtinio intelekto sistemai didelė rizika būdinga tada, kai jai veikiant savarankiškai esama daug potencialo sukelti žalą vienam ar daugiau asmenų ir padaryti tai atsitiktiniu, racionaliai neįmanomu nuspėti būdu; mano, kad nustatant, ar dirbtinio intelekto sistema yra didelės rizikos, taip pat turi būti atsižvelgiama į sektorių, kuriame galima didelės rizikos atsiradimo tikimybė, ir į vykdomos veiklos pobūdį; mano, kad potencialo mastas priklauso nuo to, kokia yra galimos žalos rimtumo, tikimybės, kad dėl rizikos bus padaryta žala ar nuostoliai, bei dirbtinio intelekto sistemos naudojimo būdo sąveika;
16. rekomenduoja siūlomo reglamento priede pateikti išsamų visų didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemų sąrašą; pripažįsta, kad, atsižvelgiant į sparčią technologinę plėtrą ir būtinas technines ekspertines žinias, Komisija turėtų be nepagrįsto delsimo peržiūrėti šį priedą ir daryti tai bent kas šešis mėnesius bei prireikus iš dalies jį pakeisti priimant deleguotąjį aktą; mano, kad Komisija turėtų glaudžiai bendradarbiauti su naujai įsteigtu nuolatinio komitetu, panašiu į esamą Pirmtakų nuolatinį komitetą ar Motorinių transporto priemonių techninį komitetą, kuriuos sudaro valstybių narių nacionaliniai ekspertai ir suinteresuotosios šalys; mano, kad proporcinga Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais sudėtis galėtų būti pavyzdys sukuriant suinteresuotųjų šalių grupę, kurią papildytų etikos ekspertai, antropologai, sociologai ir psichikos sveikatos specialistai; taip pat mano, kad Europos Parlamentas turėtų paskirti konsultuojančius ekspertus, kurie patartų naujai įsteigiamam nuolatiniam komitetui;
17. pažymi, kad dirbtiniu intelektu grindžiamų technologijų kūrimas yra nepaprastai dinamiškas ir nenutrūkstamai spartėja; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti tinkamą naudotojų apsaugą, būtina vadovautis požiūriu, pagal kurį būtų skubos tvarka analizuojami nauji prietaisai ir sistemos, naudojančios Europos rinkoje pasirodančias dirbtinio intelekto sistemas, atsižvelgiant į potencialias rizikas; rekomenduoja kuo labiau supaprastinti visas su tuo susijusias procedūras; be to, siūlo Komisijos vertinimą, ar dirbtinio intelekto sistemai būdinga didelė rizika, pradėti tuo pat metu, kaip ir gaminio saugos vertinimą, siekiant išvengti situacijos, kai didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema jau būna patvirtinta naudoti rinkoje, tačiau dar nėra priskirta prie didelės rizikos sistemų, o todėl naudojama be privalomo draudimo;
18. pažymi, kad Komisija turėtų įvertinti, kaip renkami, registruojami ir didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemose saugomi duomenys, siekiant rinkti įrodymus dirbtinio

intelekto sistemos padarytos žalos ar nuostolių atveju, kuriuos galėtų gauti ir panaudoti tyrimą atliekanti institucija, bei kaip būtų galima gerinti tokių duomenų atsekamumą ir audito galimybes, sykiu atsižvelgiant į pagrindines ir privatumo teises;

19. mano, kad, laikantis valstybių narių griežtos atsakomybės sistemų, siūlomas reglamentas turėtų apimti svarbių teisiškai saugomų teisių į gyvybę, sveikatą, fizinę neliečiamybę ir turtą pažeidimus, be to, jame turėtų būti nustatytos kompensacijos sumos ir dydis bei senaties terminas; laikosi nuomonės, kad siūlomas reglamentas turėtų apimti ir reikšmingą neturtinę žalą, dėl kurios patirti patvirtinti ekonominiai nuostoliai viršija Sąjungos teisės nuostatomis dėl atsakomybės suderintą ribą, subalansuojant nukentėjusių asmenų galimybes kreiptis į teismą ir kitų susijusių asmenų interesus; ragina Komisiją iš naujo įvertinti ir suderinti Sąjungos teisėje nustatytas žalos ribas; laikosi nuomonės, kad Komisija turėtų nuodugnai išanalizuoti visų valstybių narių teisės tradicijas ir jų galiojančius nacionalinius įstatymus, kuriais vadovaujantis skiriamos kompensacijos už neturtinę žalą, siekiant įvertinti, ar neturtinės žalos įtraukimas į dirbtiniam intelektui skirtus teisės aktus yra būtinas ir ar tai neprieštarauja esamai Sąjungos teisinei sistema arba valstybių narių nacionalinei teisei;
20. laikosi nuomonės, kad visai dirbtinio intelekto sistemomis grindžiamai veiklai, prietaisams ar procesams, dėl kurių patiriama žala ar nuostoliai, tačiau kurie nėra įtraukti į siūlomo reglamento priedo sąrašą, turėtų būti taikoma kalte grindžiama atsakomybė; yra įsitikinęs, kad nukentėjęs asmuo vis tiek turėtų galimybę pasinaudoti operatoriaus kaltės prezumpcija, o operatorius – pagrįsti savo nekaltumą įrodydamas, kad jis laikėsi rūpestingumo pareigos;
21. mano, kad dirbtinio intelekto sistemai, kurios dar nėra įvertinusi Komisija ir naujai įsteigtas nuolatinis komitetas ir kuri, savo ruožtu, dar nėra priskirta aukštos rizikos sistemoms ir neįtraukta į siūlomo reglamento priede esantį sąrašą, vis tiek turėtų galioti griežta atsakomybė, taikant išimtį 20 dalyje apibūdintos sistemos atžvilgiu, jeigu ji yra sukėlusį ne vieną incidentą, dėl kurio buvo padaryta rimta žala ar nuostoliai; pažymi, kad tokiu atveju Komisija taip pat turėtų nedelsdama įvertinti, ar būtina peržiūrėti minėtąjį priedą ir atitinkamą dirbtinio intelekto sistemą įtraukti į sąrašą; laikosi nuomonės, kad, jeigu atlikusi šį įvertinimą Komisija nusprendžia dirbtinio intelekto sistemą įtraukti į sąrašą, ji turėtų būti įtraukiama atgaline data, skaičiuojant nuo karto, kai įvyko pirmas įrodytas tos dirbtinio intelekto sistemos sukeltas incidentas, dėl kurio buvo padaryta rimta žala ar nuostoliai;
22. prašo Komisijos įvertinti, ar būtinos Sąjungos lygmens teisinės nuostatos dėl sutarčių, siekiant užkirsti kelią nuostatomis dėl deliktinės atsakomybės, – taip pat ir verslo verslui bei verslo administravimo įstaigoms santykių kontekste;

Draudimas ir dirbtinio intelekto sistemos

23. mano, kad atsakomybės draudimas yra vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių naujų technologijų, produktų ir paslaugų sėkmę; pažymi, kad tinkamas atsakomybės draudimas taip pat nepaprastai svarbus siekiant įtikinti visuomenę, kad naujomis technologijomis galima pasitikėti nepaisant galimybės patirti žalą arba susidurti su nukentėjusių asmenų ieškiniais; sykiu pažymi, kad taikant šią reglamentavimo sistemą pagrindinis dėmesys skiriamas būtinybei analizuoti ir stiprinti dirbtinio intelekto sistemų pranašumus, taikant tvirtas apsaugos priemones;
24. laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į didelę žalą ar nuostolių sukėlimo galimybę ir į

2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo¹, visi siūlomo reglamento priede išvardytų didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemų operatoriai turėtų turėti atsakomybės draudimą; mano, kad tokia didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemų privalomo draudimo tvarka turėtų apimti siūlomame reglamente nustatytas kompensacijos sumas ir dydį; suvokia, kad šiuo metu tokia technologija tebėra labai reta, nes jos atveju numatomas didelio savarankiškumo sprendimų priėmimas, taigi dabartinės diskusijos daugiausia orientuotos į ateitį; nežiūrint į tai mano, kad su rizika susijęs netikrumas neturėtų lemti neleistinai didelių draudimo įmokų ir, savo ruožtu, kliūčių moksliniams tyrimams ir inovacijoms;

25. mano, kad Sąjungos lygmens kompensavimo mechanizmas, finansuojamas viešosiomis lėšomis, nėra teisingas būdas potencialioms draudimo spragoms užpildyti; mano, kad, stokojant duomenų apie riziką, siejamą su dirbtinio intelekto sistemomis, ir susiduriant su netikrumu dėl permainų ateityje, draudimo sektoriui sunku pritaikyti esamus arba kurti naujus draudimo produktus; mano, kad privalomo draudimo kūrimą visiškai palikus rinkai, greičiausiai būtų imta vadovautis universalaus sprendimo principu, kuris reikštų neproporcingai dideles įmokas ir netinkamas paskatas, dėl kurių operatoriai vietoj geriausios apsaugos linktų rinktis pigiausią draudimą, o tai gali tapti kliūtimi moksliniams tyrimams ir inovacijoms; mano, kad Komisija turėtų glaudžiai bendradarbiauti su draudimo sektoriumi, kad išsiaiškintų, kaip duomenys ir novatoriški modeliai gali būti naudojami draudimo politikai, kurią įgyvendinant būtų siūlomas deramas draudimas už prieinamą kainą, kurti;

Baigiamieji aspektai

26. prašo Komisijos pateikti pasiūlymą dėl reglamento dėl atsakomybės už dirbtinio intelekto sistemų veikimą remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsniu ir atsižvelgiant į šio dokumento priede išdėstytas rekomendacijas;
27. laikosi nuomonės, kad pasiūlymas, kurį prašoma pateikti, nedarys finansinio poveikio;

o

o o

28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridėdamas rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

---

¹ OL L 263, 2009 10 7, p. 11.

REZOLIUCIJOS PRIEDAS.
IŠSAMIOS REKOMENDACIJOS, SKIRTOS PARENGTI EUROPOS PARLAMENTO
IR TARYBOS REGLAMENTĄ DĖL ATSAKOMYBĖS UŽ DIRBTINIO INTELEKTO
SISTEMŲ VEIKIMĄ

A. PASIŪLYMO PAGRINDAI IR TIKSLAI

Šiame pranešime nagrinėjamas svarbus skaitmeninimo aspektas, kuriam įtaką daro tarpvalstybinė veikla, pasaulinė konkurencija ir pagrindiniai socialiniai veiksniai. Turėtų būti vadovaujamosi šiais principais:

1. Siekiant tikros bendrosios skaitmeninės rinkos reikia, pasitelkiant šį reglamentą, visiškai suderinti atitinkamas nuostatas.
2. Naujos teisinės problemos, kylančios plėtojant dirbtinio intelekto sistemas, turi būti sprendžiamos sukuriant didžiausią teisinį tikrumą visoje atsakomybės grandinėje, be kita ko, gamintojui, operatoriui, nukentėjusiam asmeniui ir bet kuriai kitai trečiajai šaliai.
3. Neturėtų būti pernelyg didelio reglamentavimo ir reikia vengti biurokratizmo, nes tai trukdytų Europos inovacijoms dirbtinio intelekto srityje, ypač jei technologiją, produktus arba paslaugas kuria MVĮ ar startuoliai.
4. Dirbtinio intelekto civilinės atsakomybės taisyklėmis reikėtų siekti išlaikyti visuomenės apsaugos ir verslo paskatų investuoti į inovacijas, ypač dirbtinio intelekto sistemas, pusiausvyrą.
5. Užuoat keitus gerai veikiančią atsakomybės tvarką, reikėtų, pateikiant naujų į ateitį orientuotų idėjų, padaryti keletą būtinų patobulinimų.
6. Būsimas pasiūlymas dėl reglamento ir Atsakomybės už gaminius direktyva yra bendros dirbtinio intelekto sistemų atsakomybės pagrindas, norint parengti šį dokumentą reikia glaudaus visų politinių veikėjų veiklos koordinavimo ir derinimo Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis.
7. Piliečiai turėtų turėti tokio paties lygio apsaugą ir teises, nepriklausomai nuo to, ar žala padaryta dirbtinio intelekto sistemos, ar ne, ir ar ji padaryta fiziškai ar faktiškai, siekiant sustiprinti jų pasitikėjimą šia nauja technologija.
8. rengiant būsimą pasiūlymą dėl reglamento reikėtų atsižvelgti tiek į turtinę, tiek į neturtinę žalą. Remiantis, be kita ko, 2020 m. vasario 19 d. Europos Komisijos komunikatu dėl dirbtinio intelekto ir robotikos poveikio saugai ir atsakomybei, Komisija yra raginama atidžiai išnagrinėti teises tradicijas visose valstybėse narėse, taip pat dabartines teisėkūros nuostatas, kuriomis užtikrinama kompensacija už neturtinę žalą, taip siekiant nustatyti, ar neturtinės žalos įtraukimas į būsimą

pasiūlymą dėl reglamento yra teisiškai pagrįstas ir reikalingas vertinant iš nukentėjusių asmenų perspektyvos. Parlamentas, remdamasis šiuo metu turima informacija, mano, kad didelę neturtinę žalą reikėtų įtraukti, jei nukentėjęs asmuo patiria žymių ekonominių nuostolių, kuriuos galima patikrinti.

B. PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TEKSTAS

Pasiūlymas dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO
dėl atsakomybės už dirbtinio intelekto sistemų veikimą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

---

¹ OL ...
² OL ...

kadangi:

- (1) atsakomybės samprata atlieka svarbų dvejetainį vaidmenį mūsų kasdieniame gyvenime: pirma, ją taikant užtikrinama, kad žalą ar nuostolius patyręs asmuo turėtų teisę reikalauti kompensacijos iš šalies, kuri yra atsakinga už šią žalą ar nuostolius, antra, ją taikant numatyta ekonominė paskatos asmenims, kad žalos ar nuostolių apskritai būtų vengiama. Taikant bet kurią atsakomybės sistemą turėtų būti siekiama užtikrinti pasitikėjimą produktų ir paslaugų, įskaitant atsirandančias skaitmenines technologijas, įskaitant dirbtinį intelektą, daiktų internetą ar robotiką, saugumu, patikimumu ir nuoseklumu, taip siekiant subalansuoti veiksmingą asmenų, kurie gali patirti žalą ar nuostolius, apsaugą ir veiksmų laisvę, kuri būtų pakankama naujoms technologijoms, produktams ar paslaugoms kurti;
- (2) ypač naujų produktų ir paslaugų gyvavimo ciklo pradžioje, po to, kai jie būna iš anksto patikrinti, vartotojai ir tretieji asmenys susiduria su tam tikra rizika, kad kažkas gali nesuveikti. Šis išmėginimo ir klydimo procesas tuo pat metu yra pagrindinis techninės pažangos variklis, be kurio dauguma mūsų technologijų neegzistuos. Iki šiol su naujais produktais ir paslaugomis susijusi rizika buvo deramai mažinama taikant griežtus gaminių saugos teisės aktus ir atsakomybės taisykles;
- (3) vis dėlto, dirbtinio intelekto sistemų kilimas kelia didelių iššūkių galiojančiai atsakomybės sistemai. Kasdieniame gyvenime naudojant dirbtinio intelekto sistemas susidarys situacijos, kai dėl jų neskaidrumo (juodosios dėžės reiškinio) ir daugybės jų gyvavimo cikle dalyvaujančių subjektų bus labai brangu ar net neįmanoma nustatyti, kas kontroliavo riziką, susijusią su atitinkamos dirbtinio intelekto sistemos naudojimu, arba koks kodas ar įvesties duomenys lėmė žalingą operaciją. Šią problemą dar labiau apsunkina dirbtinio intelekto sistemų, kitų dirbtinio intelekto sistemų ir ne dirbtinio intelekto sistemų junglumas, priklausomybė nuo išorės duomenų, pažeidžiamumas kibernetinio saugumo pažeidimų atžvilgiu, taip pat didėjanti dirbtinio intelekto sistemų autonomija, kurią lemia mašininio mokymosi ir giliojo mokymosi pajėgumai. Be šių daugialypių požymių ir galimų pažeidžiamų vietų, dirbtinio intelekto sistemas būtų galima naudoti ir siekiant padaryti didelę žalą, pavyzdžiui, siekiant pakenkti žmogaus orumui, Europos Sąjungos vertybėms ir laisvėms, sekti asmenis prieš jų valią, diegti socialinių kreditų sistemas, priimti šališkus sprendimus sveikatos draudimo, kredito skyrimo, teismo nutarčių, įdarbinimo ar užimtumo srityse arba kurti mirtinų autonominių ginklų sistemas;
- (4) svarbu pažymėti, kad dirbtinio intelekto sistemų diegimo privalumai gerokai viršys trūkumus. Jos padės efektyviau kovoti su klimato kaita, gerinti medicininę apžiūrą ir darbo sąlygas, geriau integruoti neįgaliuosius ir vyresnio amžiaus asmenis į visuomenę ir rengti įvairių kryptų studentų konkretiems poreikiams pritaikytus mokymo kursus. Siekiant išnaudoti įvairias technologines galimybes ir padidinti žmonių pasitikėjimą dirbtinio intelekto sistemų naudojimu, sykiu užkertant kelią žalingam poveikiui, geriausias būdas žengti pirmyn yra taikyti patikimus etikos standartus ir numatyti

solidžią ir teisingą kompensavimo tvarką;

- (5) tinkama atsakomybės tvarka taip pat būtina siekiant apsaugoti nuo saugos taisyklių pažeidimų. Tačiau šiame reglamente nustatant atsakomybės tvarką reikia atsižvelgti į visus susijusius interesus. Prieš imantis tolesnių teisėkūros veiksmų būtina kruopščiai išnagrinėti bet kokios naujos reglamentavimo sistemos pasekmes mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) ir startuoliams. Tokių įmonių vaidmuo labai svarbus ES ekonomikai, todėl tai pateisina griežtai proporcingą požiūrį, suteikiantį šioms įmonėms galimybę kurti ir diegti inovacijas. Kita vertus, dirbtinio intelekto sistemų sukeltą žalą ar nuostolius patyrę asmenys turi turėti teisę apginti savo teises ir gauti visišką patirtų nuostolių ir žalos atlyginimą;
- (6) darant bet kokius būtinus galiojančios teisinės sistemos pakeitimus iš pradžių reikėtų paaiškinti, kad dirbtinio intelekto sistemos neturi nei juridinio asmens statuso, nei žmogaus sąžinės ir kad jų vienintelė užduotis – tarnauti žmonijai. Daugelis dirbtinio intelekto sistemų ne taip ir skiriasi nuo kitų technologijų, kai kada grindžiamų net ir sudėtingesne programine įranga. Galiausiai, didžioji dalis dirbtinio intelekto sistemų naudojama nereikšmingoms užduotims atlikti ir nekelia pavojaus visuomenei arba jo kelia mažai. Naudojant sąvoką „automatizuotas sprendimų priėmimas“ būtų galima išvengti galimo sąvokos „dirbtinis intelektas“ dviprasmiškumo. Ši sąvoka apibūdina padėtį, kai naudotojas, pasinaudodamas tam tikra programine įranga ar paslauga, iš pradžių nurodo kokiam nors subjektui priimti visą sprendimą ar jo dalį. Tas subjektas savo ruožtu naudoja automatiškai sukurtus sprendimų priėmimo modelius veiksmui naudotojo vardu atlikti arba informacijai, kuria remdamasis naudotojas priima sprendimus atlikdamas veiksmą, teikti;
- (7) tačiau yra ir tokių dirbtinio intelekto sistemų, kurios plėtojamos ir diegiamos abejotinu būdu, jos veikia tokių technologijų, kaip neuroniniai tinklai ir giliojo mokymosi procesai, pagrindu. Dėl jų neskaidrumo ir autonomiškumo gali būti labai sunku atsekti konkrečius veiksmus, susijusius su konkrečiais žmogaus sprendimais dėl jų projektavimo ar veikimo. Tokios dirbtinio intelekto sistemos operatorius gali, pavyzdžiui, teigti, kad fizinė ar virtuali veikla, prietaisas ar procesas, dėl kurio buvo padaryta žala ar nuostoliai, nepriklausė nuo operatoriaus valios, nes juos sukėlė savarankiškas jo dirbtinio intelekto sistemos veikimas. Be to, vien autonominės dirbtinio intelekto sistemos veikimas neturėtų būti pakankamas pagrindas priimti ieškinį dėl atsakomybės. Todėl gali būti iškelta bylų dėl atsakomybės, kuriose būtų neteisingai arba nepakankamai priskiriama atsakomybė arba kuriose asmuo, patyręs žalą ar nuostolius dėl dirbtinio intelekto sistemos, negali įrodyti gamintojo, įsikišančios trečiosios šalies ar operatoriaus kaltės ir negauna kompensacijos;
- (8) nepaisant to, visada turėtų būti aišku, kad tas, kas sukuria, tvarko, kontroliuoja dirbtinio intelekto sistemą ar įsikiša į ją, turėtų būti atsakingas už žalą ar nuostolius, kuriuos sukelia atitinkama veikla, prietaisas ar procesas. Tai grindžiama bendromis ir visuotinai pripažintomis teisingumo atsakomybės sąvokomis, pagal kurias pavojų visuomenei

keliantis ar jį palaikantis asmuo yra laikomas atsakingu, jei ta rizika sukelia žalos ar nuostolių, todėl jis turėtų *ex ante* sumažinti arba *ex post* kompensuoti tokią riziką. Taigi, dėl dirbtinio intelekto sistemų plitimo nereikia iš esmės persvarstyti atsakomybės taisyklių visoje Sąjungoje. Su dirbtiniu intelektu susijusiems iššūkiams įveikti pakaktų atitinkamai pritaikyti galiojančius teisės aktus ir priimti visiškai priimtinių tikslinių naujų nuostatų, taip siekiant išvengti skaidymo norint išvengti reglamentavimo ir užtikrinti su dirbtiniu intelektu susijusių civilinės atsakomybės teisės aktų visoje Sąjungoje suderinimą;

- (9) Tarybos direktyva 85/374/EEB¹ (Atsakomybės už gaminius direktyva) daugiau kaip 30 metų buvo veiksminga priemonė siekiant gauti kompensaciją už žalą, patirtą dėl gaminio su trūkumais. Todėl šią direktyvą taip pat reikėtų naudoti nagrinėjant civilinės atsakomybės ieškinius, kuriuos prieš dirbtinio intelekto sistemos su trūkumais gamintoją pareiškia šalis, patyrusi žalą ar nuostolius. Laikantis Sąjungos geresnio reglamentavimo principų, visi būtini teisės aktų pakeitimai turėtų būti aptariami atliekant būtiną tos direktyvos peržiūrą. Galiojantys valstybių narių kalte grindžiamos atsakomybės teisės aktai daugeliu atvejų taip pat suteikia pakankamą apsaugą asmenims, kurie patiria žalą ar nuostolius dėl trečiųjų asmenų įsikišimo, nes šis kišimasis paprastai laikomas kalte grindžiamu veiksmu, tai galioja tais atvejais, kai trečioji šalis naudoja dirbtinio intelekto sistemą siekdama žalos. Todėl šiame reglamente daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ieškiniams prieš dirbtinio intelekto sistemos operatorių;
- (10) operatoriaus atsakomybė pagal šį reglamentą grindžiama tuo, kad jis tam tikra apimtimi kontroliuoja riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemos veikimu ir naudojimu, ir ši rizika yra panaši į automobilio savininko riziką. Kuo sudėtingesnė ir autonomiškesnė sistema, tuo didesnis algoritmų nustatymo ir keitimo poveikis, pavyzdžiui, juos nuolat atnaujinant. Kadangi dažnai daugiau nei vieną asmenį galima logiškai laikyti dirbtinio intelekto sistemos „operatoriumi“, šiame reglamente reikėtų nustatyti tokią sąvokos „operatorius“ apibrėžtį, kad ji apimtų tiek išorinės sistemos, tiek vidinės sistemos operatorių. Nors iš esmės išorinės sistemos operatorius yra tarsi asmuo, „pirmiausia“ priimančias sprendimus dėl dirbtinio intelekto sistemos naudojimo, vidinės sistemos operatorius faktiškai galėtų didesne apimtimi kontroliuoti naudojimo riziką. Jei vidinės sistemos operatorius taip pat laikomas gamintoju, kaip tai apibrėžta Atsakomybės už gaminius direktyvos 3 straipsnyje, šiam operatoriui reikėtų taikyti tą direktyvą. Jeigu yra tik vienas operatorius ir jis taip pat yra dirbtinio intelekto sistemos gamintojas, pirmenybė teikiama šio reglamento, o ne Atsakomybės už gaminius direktyvos nuostatomis;
- (11) jeigu naudotojas, t. y. asmuo, kuris naudoja dirbtinio intelekto sistemą, buvo įtrauktas į

---

¹ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 1985 8 7, p. 29).

žalą sukėlusį įvykį, jis turėtų būti laikomas atsakingu pagal šį reglamentą tik tuo atveju, jei naudotojas taip pat laikomas operatoriumi. Jei ne, tai naudotojo pernelyg aplaidus ar tyčinis elgesys prisidedant prie žalos sukėlimo gali užtraukti naudotojo kalte grįstą atsakomybę ieškovui. Atitinkamoms naudotojo vartotojų teisėms įtakos tai neturėtų turėti;

- (12) šis reglamentas turėtų sudaryti galimybes nukentėjusiems asmenims visoje atsakomybės grandinėje ir visu dirbtinio intelekto sistemos gyvavimo ciklu teikti ieškinius dėl atsakomybės. Šis reglamentas iš esmės taip pat turėtų būti taikomas visoms dirbtinio intelekto sistemoms, nepriklausomai nuo to, kur jos veikia ir ar operacijos atliekamos fiziškai ar virtualiai. Tačiau dauguma ieškinių dėl atsakomybės pagal šį reglamentą turėtų būti susiję su trečiosios šalies atsakomybės atvejais, kai dirbtinio intelekto sistema veikia viešoje erdvėje ir kelia pavojų daugybei asmenų. Tokiu atveju nukentėję asmenys dažnai nežino apie veikiančią dirbtinio intelekto sistemą ir neturi jokių sutartinių ar teisinių santykių su operatoriumi. Todėl dėl dirbtinio intelekto sistemos veikimo jie atsiduria tokioje situacijoje, kai sukeltos žalos ar nuostolių atveju jie turi tik kalte pagrįstus ieškinius dėl atsakomybės prieš dirbtinio intelekto sistemos operatorių, tačiau susiduria su dideliais sunkumais įrodinėdami operatoriaus kalte;
- (13) lemiamas veiksnys yra dirbtinio intelekto sistemos, kurią kontroliuoja operatorius, tipas. Dirbtinio intelekto sistema, kuri kelia didelę riziką, naudotojui ar visuomenei gali kelti daug didesnę pavojų, nes šis pavojus yra atsitiktinis ir pranoksta tai, ko būtų galima pagrįstai tikėtis. Tai reiškia, kad autonominio dirbtinio intelekto sistemos veikimo pradžioje dauguma žmonių, kurie gali nukentėti, yra nežinomi ir jų tapatybės nustatyti neįmanoma (pavyzdžiui, asmenys viešoje aikštėje arba kaimyniniame name), palyginti su dirbtinio intelekto sistemos, kurioje dalyvauja konkretūs asmenys, iš anksto davę oficialų sutikimą jos diegimui (pavyzdžiui, operacija ligoninėje arba komercinis pristatymas mažoje parduotuvėje), veikimu. Nustatant galimybes, kad didelė rizika pasižyminti dirbtinio intelekto sistema sukels žalą ar pavojų, dydį reikėtų atsižvelgti į naudojimo būdo paskirties, dėl kurios dirbtinio intelekto sistema buvo pateikta rinkai, dirbtinio intelekto sistemos naudojimo pobūdžio, galimos žalos ar nuostolių sunkumo, sprendimų priėmimo proceso savarankiškumo laipsnio, dėl kurio gali atsirasti žala, ir žalos materializavimosi tikimybės sąveiką. Sunkumo laipsnis turėtų būti nustatomas remiantis atitinkamais veiksniais, pavyzdžiui, galimos žalos, kurią asmenims gali sukelti operacija, dydžiu, be kita ko, ypač poveikiu pagrindinėms teisėms, potencialiai nukentėjančių asmenų skaičiumi, bendra galimų nuostolių verte, taip pat žala visai visuomenei. Žalos arba nuostolių tikimybė turėtų būti nustatoma remiantis atitinkamais veiksniais, pavyzdžiui, algoritminių skaičiavimų vaidmeniu sprendimų priėmimo procese, sprendimo sudėtingumu ir padarinių grįžtamumu. Galiausiai, naudojimo būdas turėtų priklausyti nuo atitinkamų veiksnų, pavyzdžiui, aplinkybių ir sektoriaus, kurioms esant ir kuriame veikia dirbtinio intelekto sistema, taip pat nuo to, ar ji galėtų turėti teisinių ar faktinių pasekmių svarbioms teisiškai saugomoms nukentėjusio asmens teisėms ir ar tų pasekmių būtų galima pagrįstai išvengti;

- (14) visos didelę riziką keliančios dirbtinio intelekto sistemos turėtų būti įtrauktos į išsamų sąrašą šio reglamento priede. Atsižvelgiant į sparčius techninius ir rinkos pokyčius visame pasaulyje, taip pat į technines ekspertines žinias, kurių reikia tinkamai dirbtinio intelekto sistemų peržiūrai, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos šio reglamento nuostatos dėl didelę riziką keliančių dirbtinio intelekto sistemų rūšių ir ypatingos svarbos sektorių, kuriuose jos naudojamos. Remdamasi šiame reglamente pateiktomis apibrėžtimis ir nuostatomis, Komisija turėtų, nepagrįstai nedelsdama, bet ne vėliau kaip kas šešis mėnesius peržiūrėti priedą ir prireikus jį iš dalies pakeisti priimdama deleguotuosius aktus. Komisijos atliekamą vertinimą, ar dirbtinio intelekto sistema kelia didelę riziką, reikėtų pradėti sykiu su produkto saugos vertinimu, taip siekiant išvengti padėties, kai didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema jau būtų patvirtinta naudoti rinkoje, tačiau ji dar nebūtų įvertinta kaip kelianti didelę riziką ir todėl veiktų be privalomo draudimo. Siekiant užtikrinti įmonėms ir mokslinių tyrinėjimų organizacijoms pakankamą planavimo ir investicijų saugumą, svarbiausi sektoriai turėtų būti keičiami tik kas dvylika mėnesių. Reikėtų raginti operatorius pranešti Komisijai, ar jie šiuo metu kuria naują technologiją, produktus arba paslaugas, kurie patenka į vieną iš priede nurodytų esamų ypatingos svarbos sektorių ir kurie vėliau galėtų būti įvardijami kaip didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema;
- (15) ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros¹ nustatytais principais. Nuolatinis komitetas, vadinamas „Techniniu komitetu – didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos“ (angl. TCRAI), turėtų padėti Komisijai atlikti reguliarią peržiūrą pagal šį reglamentą. Tą nuolatinį komitetą turėtų sudaryti valstybių narių atstovai, taikant balansą užtikrinančią procedūrą atrinkti suinteresuotieji subjektai, įskaitant vartotojų organizacijas, nukentėjusių asmenų atstovų asociacijos, įvairių sektorių ir dydžių įmonių atstovai, taip pat tyrėjai ir mokslininkai. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių ir nuolatinio TCRAI komiteto, kurie atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (16) šiame reglamente reikėtų aptarti žalą ar nuostolius asmens gyvybei, sveikatai, fizinei neliečiamybei ir turtui, taip pat neturtinę žalą, dėl kurios patiriama tam tikrą ribą viršijančių ekonominių nuostolių, kurių dydį galima patikrinti, suderinant Sąjungos atsakomybės teisę, tuo užtikrinant nukentėjusių asmenų galimybės kreiptis į teismą ir kitų susijusių asmenų interesų pusiausvyrą. Komisija turėtų iš naujo įvertinti ir suderinti

---

¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

nuostoliams taikomas ribas Sąjungos teisėje. Didelę neturtinę žalą reikėtų suvokti kaip žalą, dėl kurios nukentėjęs asmuo smarkiai nukenčia, yra objektyviai žymiai pažeidžiami jo asmeniniai interesai ir jis patiria ekonominių nuostolių, juos nustatant, pavyzdžiui, pagal metinį praėjusio laikotarpio pajamų vidurkį ir kitas svarbias aplinkybes. Reglamente taip pat reikėtų nustatyti kompensacijos dydį ir mastą, taip pat ieškinių dėl atsakomybės pateikimo senaties terminą. Šiame reglamente reikėtų nustatyti už Atsakomybės už gaminius direktyvoje nustatytą gerokai žemesnę kompensacijos viršutinę ribą, nes reglamentas susijęs tik su žala ar nuostoliais vienam asmeniui, kilusiais dėl vienos dirbtinio intelekto sistemos operacijos, o pirmoji susijusi su keliais gaminiais arba net su tuo pačiu defektu pasižyminčių gaminių linija;

- (17) visai fizinei ar virtualiai veiklai, prietaisams ar procesams, kuriuos vykdo dirbtinio intelekto sistemos, neįtrauktos į šio reglamento priede pateiktą didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemų sąrašą, ir toliau turėtų būti taikoma kalte grindžiama atsakomybė, nebent kitaip būtų nustatyta galiojančiais griežtesniais nacionaliniais įstatymais ir vartotojų apsaugos teisės aktais. Reikėtų toliau taikyti valstybių narių nacionalinius įstatymus, įskaitant bet kokią atitinkamą teismų praktiką, susijusią su kompensacijos dydžiu, mastu ir senaties terminu. Asmuo, kuris patiria žalą ar nuostolius dėl dirbtinio intelekto sistemos, neįvardintos kaip didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema, turėtų galėti pasinaudoti operatoriaus kaltės prezumpcija;
- (18) stropumas, kurio galima tikėtis iš operatoriaus, turėtų atitikti: i) dirbtinio intelekto sistemos pobūdį, ii) teisiškai saugomą teisę, kuriai gali būti padarytas poveikis, iii) galimą dirbtinio intelekto sistemos sukeltą žalą ar nuostolius ir iv) tokių nuostolių tikimybę. Todėl reikėtų atsižvelgti į tai, kad operatorius gali turėti mažai žinių apie dirbtinio intelekto sistemoje naudojamus algoritmus ir duomenis. Turėtų būti daroma prielaida, kad operatorius laikėsi reikiamo rūpestingumo principo, kurio galima pagrįstai iš jo tikėtis renkantis tinkamą dirbtinio intelekto sistemą, jei operatorius pasirinko dirbtinio intelekto sistemą, kuri sertifikuota taikant schemą, kuri panaši į Komisijos numatytą savanorišką sertifikavimo schemą¹. Turėtų būti daroma prielaida, kad operatorius laikėsi reikiamo rūpestingumo principo, jei galima pagrįstai tikėtis, kad jis, eksploatuodamas dirbtinio intelekto sistemą, gali įrodyti, kad faktiškai ir reguliariai stebėjo dirbtinio intelekto sistemą jos veikimo metu ir pranešė gamintojui apie galimus veikimo trikdžius. Turėtų būti daroma prielaida, kad operatorius laikėsi reikiamo rūpestingumo principo, kurio galima pagrįstai iš jo tikėtis šiam užtikrinant veiklos patikimumą, jei operatorius įdiegė visus dirbtinio intelekto sistemos gamintojo pateiktus atnaujinimus. Kadangi operatorių veiklos sudėtingumo lygis skiriasi priklausomai nuo to, ar jie yra vartotojai ar specialistai, reikėtų atitinkamai pritaikyti rūpestingumo prievoles;
- (19) siekiant sudaryti sąlygas, jog operatorius galėtų įrodyti, kad jo kaltės nėra, arba jog

---

¹ Žr. 2020 m. vasario 19 d. Komisijos baltosios knygos „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetenciją ir pasitikėjimą“ (COM(2020)0065) 24 puslapį.

nukentėjęs asmuo galėtų įrodyti, kad operatoriaus kaltė yra, gamintojai turėtų būti įpareigoti bendradarbiauti su abiem susijusiomis šalimis, be kita ko, teikti dokumentais pagrįstą informaciją. Be to, tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų įsisteigę gamintojai turėtų turėti prievolę Sąjungoje paskirti įgaliotąjį atstovą dirbtinio intelekto atsakomybės klausimais, kuris kaip kontaktinis asmuo atsakytų į visus operatorių prašymus taip, kaip tai daro duomenų apsaugos pareigūnai, kaip tai išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679¹ 37 straipsnyje, gamintojo atstovas, kaip tai išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/858² 3 straipsnio 41 dalyje ir 13 straipsnio 4 dalyje, ar įgaliotasis atstovas, kaip tai išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1020³ 4 straipsnio 2 dalyje ir 5 straipsnyje;

- (20) teisės aktų leidėjas turi atsižvelgti į atsakomybės riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemomis per visą jų gyvavimo ciklą – nuo kūrimo iki eksploatavimo pabaigos, įskaitant atliekų ir antrinio perdirbimo tvarkymą. Dirbtinio intelekto sistemų įtraukimas į produktą ar paslaugą kelia finansinę riziką įmonėms, todėl tai turės didelį poveikį MVĮ, taip pat startuolių pajėgumui ir galimybėms apdrausti bei finansuoti savo mokslinių tyrimų ir plėtojimo projektus, grindžiamus naujomis technologijomis. Taigi, apibrėžiant atsakomybę siekiama ne tik apsaugoti svarbias teisės aktais saugomas asmenų teises, bet ir nustatyti, ar įmonės, ypač MVĮ ir startuoliai, nepaisydami to, kad tokie produktai ar paslaugos gali kelti riziką ir galima sulaukti ieškinių prieš juos pačius, geba pritraukti kapitalo, diegti naujoves, vykdyti mokslinius tyrimus ir galiausiai siūlyti naujus produktus ir paslaugas, taip pat tai, ar klientai pasitiki tokiais produktais ir paslaugomis ir nori juos naudoti;
- (21) draudimas gali padėti užtikrinti nukentėjusiems asmenims galimybę gauti faktinę kompensaciją ir paskirstyti visų apdraustų asmenų riziką. Vienas iš veiksnių, kuriais draudimo bendrovės grindžia savo draudimo produktų ir paslaugų pasiūlą, yra rizikos vertinimas, grindžiamas prieiga prie pakankamų ankstesnių ieškinių duomenų. Prieigos prie kokybiškų duomenų neturėjimas arba nepakankamas jų kiekis gali būti priežastis, dėl kurios iš pradžių sudėtinga kurti draudimo produktus naujoms ir besiformuojančioms technologijoms. Tačiau geresnė prieiga prie duomenų, gautų naudojant naujas technologijas, kartu su prievole pateikti tinkamai dokumentais pagrįstą informaciją, ir jų naudojimo optimizavimas padidins draudikų gebėjimą modeliuoti

---

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

² 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2007 ir (EB) Nr. 595/2009 bei panaikinama Direktyva 2007/46/EB (OL L 151, 2018 6 14, p. 1).

³ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011 (OL L 169, 2019 6 25, p. 1).

kylančią riziką ir skatinti naujoviškesnio draudimo plėtrą;

- (22) atsižvelgiant į tai, kad trūksta ankstesnių ieškinių duomenų, reikėtų, siekiant susieti draudimą su produktu, o ne su atsakingu asmeniu, išsiaiškinti, kaip ir kokiomis aplinkybėmis galima apdrausti atsakomybę. Vystantis technologijoms jau atsiranda draudimo produktų, kurie kuriami pagal sritis ir pagal padengimo pobūdį. Daugelis draudikų specializuojasi tam tikruose rinkos segmentuose (pavyzdžiui, MVI) arba teikia tam tikrų rūšių produktų (pavyzdžiui, elektros prekių) draudimo paslaugas, o tai reiškia, kad paprastai yra draudimo produktas, kurį apdraustieji gali įsigyti. Tačiau sudėtinga numatyti universalų sprendimą, draudimo rinkai reikės laiko prisitaikyti. Komisija turėtų glaudžiai bendradarbiauti su draudimo rinka, kad sukurtų novatoriškų draudimo produktų, kurie galėtų panaikinti šią draudimo spragą. Išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, pasikartojančios kolektyvinės žalos atvejais, kai kompensacija gerokai viršija šiame reglamente nustatytas didžiausias sumas, valstybės narės turėtų būti skatinamos ribotam laikotarpiui įsteigti specialų kompensacijų fondą, kuris tenkintų konkrečius tų atvejų poreikius. Taip pat būtų galima sukurti specialius kompensacijų fondus tiems išimtiniais atvejais, kai dirbtinio intelekto sistema, kuri dar neįvertinta kaip didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema, yra neapdrausta, sukelia žalą ar nuostolius. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir įvykdyti prievolę informuoti visus galimus nukentėjusius asmenis, reikia aiškiai ir išsamiai viešai paskelbti, kad toks specialus kompensacijų fondas egzistuoja, taip pat reikėtų viešai paskelbti apie sąlygas, kurias reikia išpildyti norint gauti kompensaciją;
- (23) itin svarbu, kad bet kokie būsiami šio reglamento pakeitimai būtų atliekami kartu su būtina Atsakomybės už gaminius direktyvos peržiūra, siekiant užtikrinti išsamų ir nuoseklų persvarstymą ir visos atsakomybės grandinės visų suinteresuotųjų šalių teises ir pareigas. Siekiant pradėti taikyti naują atsakomybės tvarką dirbtinio intelekto sistemų operatoriui, šio reglamento nuostatos ir Atsakomybės už gaminius direktyvos peržiūra turėtų būti glaudžiai koordinuojamos kalbant apie turinį ir taip pat apie požiūrį, kad jie kartu sudarytų nuoseklų dirbtinio intelekto sistemoms skirtą atsakomybės sistemą, kurioje būtų suderinti gamintojo, operatoriaus, vartotojo ir nukentėjusio asmens interesai, susiję su atsakomybės rizika ir atitinkama kompensavimo tvarka. Todėl visuose teisės aktuose būtina pritaikyti ir racionalizuoti dirbtinio intelekto sistemos, išorinės ir vidinės sistemos operatoriaus, gamintojo, defekto, gaminio ir paslaugos apibrėžtis ir jos turėtų būti numatytos vienu metu;
- (24) siekiant šio reglamento tikslų, t. y. sukurti į ateitį orientuotą ir suvienodintą požiūrį Sąjungos lygmeniu, kuriuo remiantis būtų nustatyti bendri Europos standartai Europos Sąjungos piliečiams ir įmonėms, kad būtų galima užtikrinti teisių nuoseklumą ir teisinį tikrumą visoje Sąjungoje ir išvengti bendrosios skaitmeninės rinkos susiskaidymo, kuris trukdytų siekti tikslo išlaikyti skaitmeninį suverenumą, skatinti skaitmenines inovacijas Europoje ir užtikrinti aukšto lygio piliečių ir vartotojų teises, reikia, kad atsakomybės už dirbtinio intelekto sistemas tvarkos būtų visiškai suderintos. Šių tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl sparčiai besikeičiančių technologijų, tarpvalstybinės plėtros,

dirbtinio intelekto sistemų naudojimo ir, galiausiai, prieštaringų teisėkūros metodų visoje Sąjungoje, o dėl veiksmų masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina šiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos fizinių ir juridinių asmenų civilinės atsakomybės ieškinių dirbtinio intelekto sistemų operatoriams taisyklės.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas Sąjungos teritorijoje, kurioje dėl dirbtinio intelekto sistemos valdomos fizinės ar virtualios veiklos, prietaiso ar proceso padaryti nuostoliai arba žala fizinio asmens gyvybei, sveikatai, fizinei neliečiamybei, fizinio ar juridinio asmens turtui arba padaryta didelė neturtinė žala fiziniam ar juridiniam asmeniui, dėl kurios patiriami ekonominiai nuostoliai, kurių dydį galima patikrinti.
2. Bet koks dirbtinio intelekto sistemos operatoriaus ir fizinio ar juridinio asmens, kuris patiria žalą ar nuostolius dėl dirbtinio intelekto sistemos, susitarimas, kuriuo apeinamos arba apribojamos šiame reglamente nustatytos teisės ir pareigos, sudarytas prieš tai, kai buvo patirta žala ar nuostoliai, ar po to, laikomas niekiniu, kiek tai susiję su teisėmis ir pareigomis, nustatytomis pagal šį reglamentą.
3. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis jokiems papildomiems ieškiniams dėl atsakomybės, kylantiems iš operatoriaus ir fizinio ar juridinio asmens, kuris patyrė žalą ar nuostolius dėl dirbtinio intelekto sistemos, sutartinių santykių, taip pat iš reglamentų dėl atsakomybės už gaminių, vartotojų apsaugos, kovos su diskriminacija, darbo ir aplinkos apsaugos, ir kuriuos galima pareikšti operatoriui pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) dirbtinio intelekto sistema – programine įranga grindžiama arba į techninius įtaisus diegiama sistema, kurios elgseną apibūdina intelekto imitavimas, *inter alia*, renkant ir apdorojant duomenis, analizuojant ir interpretuojant savo aplinką bei imantis tam tikro savarankiškumo laipsnio veiksmų konkrečioms tikslams pasiekti;
- b) autonominė – dirbtinio intelekto sistema, kurios veikimas grindžiamas tam tikrų įvesties duomenų interpretavimu ir naudojimu iš anksto apibrėžtomis instrukcijomis, tačiau šiomis instrukcijomis neapsiribojant, net jei sistemos elgseną riboja ir kryptingai lemia jai iškelto tikslo įgyvendinimas bei kitos susijusios

integruotosios parinktys, sprendimą dėl kurių priima jos kūrėjas;

- c) didelė rizika – didelis autonomiškai veikiančios dirbtinio intelekto sistemos potencialas padaryti žalą ar nuostolius vienam ar keliems asmenims atsitiktiniu būdu, kurio neįmanoma pagrįstai tikėtis; potencialo svarba įvertinama priklausomai nuo galimos žalos ar nuostolių dydžio, sprendimų priėmimo autonomiškumo laipsnio, tikimybės, kad rizika materializuosis, ir dirbtinio intelekto sistemos naudojimo būdo ir konteksto sąveikos;
- d) operatorius – tiek išorinės, tiek vidinės sistemos operatorius, jei pastarojo atsakomybei netaikoma Direktyva 85/374/EEB;
- e) išorinės sistemos operatorius – fizinis ar juridinis asmuo, kuris tam tikru mastu kontroliuoja riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemos naudojimu ir veikimu ir gauna naudos iš jos veikimo;
- f) vidinės sistemos operatorius – fizinis arba juridinis asmuo, kuris nuolatos sprendžia dėl technologijos ypatybių ir teikia duomenis bei būtiną vidinės sistemos palaikymo paslaugą, todėl taip pat tam tikru mastu kontroliuoja riziką, susijusią su dirbtinio intelekto sistemos naudojimu ir veikimu;
- g) kontrolė – bet koks operatoriaus veiksmas, kuris turi įtakos dirbtinio intelekto sistemos veikimui ir atitinkamai trečiosioms šalims keliamos potencialios rizikos, susijusios su dirbtinio intelekto sistemos naudojimu ir veikimu, mastui; šie veiksmai gali daryti poveikį veikimui bet kuriuo etapu, lemdami įvesties, išvesties duomenis arba rezultatus, arba gali pakeisti konkrečias funkcijas ar procesus dirbtinio intelekto sistemos viduje; šių veiksmų poveikio nurodytiems dirbtinio intelekto sistemos veikimo aspektams mastas priklauso nuo operatoriaus įtakos rizikai, susijusiai su dirbtinio intelekto sistemos naudojimu ir veikimu, lygio;
- h) nukentėjęs asmuo – asmuo, kuris patiria žalą ar nuostolius dėl dirbtinio intelekto sistemos valdomos fizinės ar virtualios veiklos, prietaiso ar proceso ir kuris nėra jos operatorius;
- i) žala arba nuostoliai – neigiamas poveikis fizinio asmens gyvybei, sveikatai, fizinei neliečiamybei, fizinio ar juridinio asmens turtui arba padaryta didelė neturtinė žala fiziniam ar juridiniam asmeniui, dėl kurios patiriami ekonominiai nuostoliai, kurių dydį galima patikrinti;
- j) gamintojas – gamintojas, kaip apibrėžta Direktyvos 85/374/EEB 3 straipsnyje.

II skyrius

Didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos

4 straipsnis

Atsakomybė be kaltės už didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemas

1. Didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos operatorius yra atsakingas be kaltės už bet kokią žalą ar nuostolius, kuriuos sukėlė tos dirbtinio intelekto sistemos valdoma

fizinė ar virtuali veikla, prietaisas ar procesas.

2. Visos didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos ir visi ypatingos svarbos sektoriai, kuriuose jos naudojamos, išvardijami šio reglamento priede. Komisijai pagal 13 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies pakeičiamas tas išsamus sąrašas:
  - a) įtraukiant naujų rūšių didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemas ir ypatingos svarbos sektorius, kuriuose jos diegiamos,
  - b) išbraukiant dirbtinio intelekto sistemų tipus, kurie nebegali būti laikomi keliančiais didelę riziką, ir (arba)
  - c) pakeičiant itin svarbius sektorius esamoms didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemoms.

Bet koks deleguotasis aktas, kuriuo iš dalies keičiamas priedas, įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams nuo jo priėmimo. Nustatydamą naujas didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemas ir (arba) naujus ypatingos svarbos sektorius, kurie turi būti įtraukti į priedą deleguotaisiais aktais, Komisija visapusiškai atsižvelgia į šiame reglamente, visų pirma 3 straipsnio c punkte nurodytus kriterijus.

3. Didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos operatoriai negali išvengti atsakomybės teigdami, kad veikė su deramu rūpestingumu arba kad žala ar nuostoliai buvo padaryti dėl jų dirbtinio intelekto sistemos valdomos autonominės veiklos, prietaiso ar proceso. Operatorių atsakomybės nereikalaujama, jeigu žala ar nuostoliai buvo padaryti dėl *force majeure*.
4. Didelės rizikos dirbtinio intelekto išorinės sistemos operatorius užtikrina, kad tos dirbtinio intelekto sistemos veiksmai būtų apdrausti atsakomybės draudimu, kuris būtų pakankamas, atsižvelgiant į šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose numatytas kompensacijos sumas ir mastą. Didelės rizikos dirbtinio intelekto vidinės sistemos operatorius užtikrina, kad jo paslaugos būtų apdraustos verslo draudimu arba atsakomybės už produktus draudimu, kuris būtų pakankamas, atsižvelgiant į šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose numatytas kompensacijos sumas ir mastą. Jeigu laikoma, kad pagal kitus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus jau galiojančios privalomojo draudimo sistemos, taikomos išorinės sistemos ar vidinės sistemos operatoriumi, arba esami savanoriški bendrovių draudimo fondai apima dirbtinio intelekto sistemos veikimą arba teikiamą paslaugą, laikoma, kad prievolė apdrausti dirbtinio intelekto sistemą arba teikiamą paslaugą pagal šį reglamentą yra įvykdyta, jei atitinkamas esamas privalomasis draudimas arba savanoriškas bendrovės draudimo fondas apima šio reglamento 5 ir 6 straipsniuose numatytas kompensacijos sumas ir mastą.
5. Šis reglamentas yra viršesnis už nacionalinius atsakomybės režimus tuo atveju, jei nesutampa dirbtinio intelekto sistemų atsakomybės be kaltės klasifikacija.

5 straipsnis

Kompensacijos suma

1. Didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos operatorius, kuris buvo patrauktas atsakomybėn už žalą ar nuostolius pagal šį reglamentą, privalo kompensuoti:
  - a) iki 2 mln. EUR mirties arba žalos, padarytos nukentėjusio asmens sveikatai ar fizinei neliečiamybei dėl didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos veiksmo, atveju;
  - b) iki 1 mln. EUR didelės neturtinės žalos, dėl kurios patiriami ekonominiai nuostoliai, kurių dydį galima patikrinti, arba žalos turtui atveju, įskaitant atvejus, kai dėl vieno vienos didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos veiksmo buvo padaryta žala keliems vieno asmens turto vienetais; jeigu nukentėjęs asmuo taip pat yra pateikęs prieš operatorių ieškinį dėl sutartinės atsakomybės, kompensacija pagal šį reglamentą nemokama, jei bendra turtui padarytos žalos arba didelės neturtinės žalos vertė nesiekia [500 EUR]¹.
2. Jeigu bendra kompensacija, mokėtina keliems asmenims, patyrusiems žalą ar nuostolius dėl to paties tos pačios didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemos veiksmo, viršija 1 dalyje nurodytas didžiausias bendras sumas, kiekvienam asmeniui mokėtinos sumos proporcingai sumažinamos, kad bendra kompensacija neviršytų 1 dalyje nustatytų didžiausių sumų.

6 straipsnis

Kompensacijos dydis

1. Neviršijant 5 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos sumos, kompensacija, kurią išmoka operatorius, pripažintas atsakingu fizinės žalos, kurią patyręs asmuo miršta, atveju, apskaičiuojama atsižvelgiant į gydymo, kuris prieš mirtį buvo taikomas nukentėjusiam asmeniui, išlaidas ir piniginius nuostolius, prieš mirtį patirtus netekus darbingumo ar pastarajam sumažėjus arba žalos laikotarpiu iki mirties padidėjus to asmens poreikiams. Be to, atsakingu pripažintas operatorius atlygina mirusio nukentėjusio asmens laidotuvių išlaidas šaliai, kuri yra atsakinga už šių išlaidų padengimą.

Jeigu incidento, dėl kurio sukeltos žalos nukentėjęs asmuo mirė, metu šį asmenį siejo santykiai su trečiąja šalimi ir jis turėjo juridinę prievolę remti šią trečiąją šalį, atsakingu pripažintas operatorius atlygina žalą trečiajai šaliai apmokėdamas išlaikymą, kurio dydis prilygsta tam, kurį būtų privalėjęs mokėti nukentėjęs asmuo, laikotarpiu, prilygstančiu vidutinei tikėtinaai to asmens, atitinkančio vidutinį apibūdinimą, amžiaus gyvenimo trukmei. Operatorius žalą trečiajai šaliai atlygina ir tuo atveju, jeigu incidento, sukėlusio mirtį, metu trečiosios šalies gyvybė buvo užsimezgusi, tačiau trečioji šalis dar nebuvo gimusi.
2. Neviršijant 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos sumos, kompensacija, kurią

---

¹ Turi būti peržiūrėta Europos Komisijos, kaip nurodyta rezoliucijos 19 dalyje.

išmoka operatorius, pripažintas atsakingu už žalą, padarytą nukentėjusio asmens sveikatai ar fizinei neliečiamybei, apima išlaidų už reikiamą gydymą atlyginimą ir išmoką už bet kuriuos piniginius nuostolius, kuriuos nukentėjęs asmuo patyrė dėl laikino darbingumo netekimo, sumažėjimo ar visiško praradimo arba dėl ryšium su tuo padidėjusių savo poreikių, patvirtintų medicinine pažyma.

7 straipsnis

Senaties terminas

1. Civilinės atsakomybės ieškiniams dėl žalos gyvybei, sveikatai ar fizinei neliečiamybei, teikiams pagal 4 straipsnio 1 dalį, taikomas specialus 30 metų nuo dienos, kurią buvo padaryta žala, senaties terminas.
2. Civilinės atsakomybės ieškiniams dėl turtinės žalos arba didelės neturtinės žalos, dėl kurios patiriami ekonominiai nuostoliai, kurių dydį galima patikrinti, teikiams pagal 4 straipsnio 1 dalį, taikomas specialus senaties terminas, siekiantis:
  - a) 10 metų nuo tos dienos, kai atitinkamai buvo padaryta turtinė žala arba dėl didelės neturtinės žalos buvo patirti ekonominiai nuostoliai, kurių dydį galima patikrinti, arba
  - b) 30 metų nuo dienos, kurią buvo naudojama didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema, dėl kurios ir buvo padaryta turtinė arba neturtinė žala.Iš pirmoje pastraipoje nurodytų laikotarpių taikomas tas, kuris baigiasi pirmas.
3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis nacionalinės teisės nuostatoms, kuriomis reglamentuojamas senaties terminų sustabdymas arba nutraukimas.

III skyrius

Kitos dirbtinio intelekto sistemos

8 straipsnis

Kalte pagrįsta atsakomybė už kitas dirbtinio intelekto sistemas

1. Dirbtinio intelekto sistemos, kuri nėra didelės rizikos dirbtinio intelekto sistema, kaip nurodoma 3 straipsnio c punkte ir 4 straipsnio 2 dalyje, ir dėl to nėra įtraukta į šio reglamento priedą, atveju operatoriui taikoma kalte pagrįsta atsakomybė už bet kokią žalą ar nuostolius, patirtus dėl dirbtinio intelekto sistemos valdomos fizinės ar virtualiosios veiklos, prietaiso ar proceso.
2. Operatoriaus atsakomybės nereikalaujama, jeigu jis, remdamasis kuriuo nors iš toliau pateikiamų pagrindų, gali įrodyti, kad žala ar nuostoliai buvo padaryti ne dėl jo kaltės:
  - a) dirbtinio intelekto sistema buvo aktyvuota be jo žinios, nors buvo imtasi visų tinkamų ir būtinų priemonių, kad ji nebūtų aktyvuota be operatoriaus kontrolės, arba

- b) atliekant visus toliau išvardytus veiksmus, buvo laikomasi išsamaus patikrinimo principo: parenkant reikiamam darbui ir gebėjimams tinkamą dirbtinio intelekto sistemą, tinkamai ją paleidžiant, vykdant veiklos stebėseną ir vykdant nuolatinę patikimo jos veikimo priežiūrą reguliariai instaliuojant visus prieinamus atnaujinimus.

Operatorius negali išvengti atsakomybės teigdamas, kad žala ar nuostoliai buvo padaryti dėl jo dirbtinio intelekto sistemos valdomos autonominės veiklos, prietaiso ar proceso. Operatoriaus atsakomybės nereikalaujama, jeigu žala ar nuostoliai buvo padaryti *force majeure* sąlygomis.

3. Kai žala ar nuostoliai padaromi trečiosios šalies, kuriai manipuluojant dirbtinio intelekto sistema pasikeičia pastarosios veikimas arba rezultatai, operatorius vis tiek privalo išmokėti kompensaciją, jeigu minėtoji trečioji šalis yra nesusekama arba nemoki.
4. Operatoriaus arba nukentėjusio asmens prašymu, dirbtinio intelekto sistemos gamintojas turi pareigą bendradarbiauti su jais ir teikti jiems informaciją tiek, kiek pagrindo tam suteikia ieškinio dydis, kad būtų galima nustatyti atsakomybę.

9 straipsnis

Nacionalinės nuostatos dėl kompensavimo ir senaties terminų

Civilinės atsakomybės ieškiniams, susijusiems su senaties terminais ir kompensacijų sumomis bei dydžiu, kurie teikiami pagal 8 straipsnio 1 dalį, taikomi valstybių narių, kuriose buvo patirta žala ar nuostoliai, įstatymai.

IV skyrius

Atsakomybės padalijimas

10 straipsnis

Nukentėjusiojo neatsargumas

1. Jeigu žala ar nuostoliai padaromi tiek dėl dirbtinio intelekto sistemos valdomos fizinės ar virtualiosios veiklos, prietaiso arba proceso, tiek dėl nukentėjusio asmens ar bet kurio asmens, už kurį atsako nukentėjęs asmuo, veiksmų, operatoriaus atsakomybės dydis pagal šį reglamentą atitinkamai sumažėja. Operatoriaus atsakomybės nereikalaujama, jei už padarytą žalą ar nuostolius išimtinai yra atsakingas nukentėjęs asmuo arba asmuo, už kurį jis atsako.
2. Operatorius, kurio atsakomybės pareikalaujama, gali pasinaudoti dirbtinio intelekto sistemos sugeneruotais duomenimis nukentėjusiojo neatsargumui įrodyti, laikantis Reglamento (ES) 2016/679 ir kitų atitinkamų duomenų apsaugos teisės aktų. Nukentėjęs asmuo taip pat gali pasinaudoti šiais duomenimis kaip įrodymu arba paaiškinimu nagrinėjant ieškinį dėl atsakomybės.

11 straipsnis

Solidarioji atsakomybė

Jeigu dirbtinio intelekto sistemos operatorių esama daugiau negu vienas, jiems taikoma solidarioji atsakomybė. Jeigu išorinės sistemos operatorius yra ir dirbtinio intelekto sistemos gamintojas, pirmenybė teikiama šio reglamento, o ne Atsakomybės už gaminius direktyvos nuostatomis. Jei vidinės sistemos operatorius taip pat laikomas gamintoju, kaip tai apibrėžta Atsakomybės už gaminius direktyvos 3 straipsnyje, šiam operatoriui reikėtų taikyti tą direktyvą. Jeigu yra tik vienas operatorius ir jis taip pat yra ir dirbtinio intelekto sistemos gamintojas, pirmenybė teikiama šio reglamento, o ne Atsakomybės už gaminius direktyvos nuostatomis.

12 straipsnis

Atgręžtinio reikalavimo teisė į kompensaciją

1. Operatorius neturi atgręžtinio reikalavimo teisės, jeigu nukentėjusiam asmeniui, pagal šį reglamentą turinčiam teisę į kompensaciją, neišmokama visa suma.
2. Kai operatorius kartu su kitais operatoriais yra solidariai atsakingas nukentėjusio asmens atžvilgiu ir pastarajam išmoka visą kompensacijos sumą pagal 4 straipsnio 1 dalį arba 8 straipsnio 1 dalį, dalį kompensacijos, proporcingai atitinkančios jo atsakomybę, tas operatorius gali regresu tvarka išsireikalauti iš kitų operatorių.

Atsakomybės dydis grindžiamas atitinkamu kontrolės, kurią operatoriai vykdo siekdami suvaldyti su dirbtinio intelekto sistemos eksploatavimu ir veikimu susijusią riziką, mastu. Jeigu iš solidariai atsakingo operatoriaus nepavyksta gauti jam priklausančios atlyginti dalies, trūkumą padengia kiti operatoriai. Atsižvelgiant į tai, kokių mastu solidariai atsakingas operatorius kompensuoja žalą nukentėjusiam asmeniui ir pareikalauja suderinti kitų atsakingų operatorių išankstinius mokėjimus, nukentėjusio asmens ieškinys prieš kitus operatorius tam operatoriui pereina subrogacijos pagrindu. Ieškinių subrogacija nesinaudojama pirminio ieškinio nenaudai.

3. Kai defektinės dirbtinio intelekto sistemos operatorius visiškai atlygina žalą ar nuostolius nukentėjusiam asmeniui pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį arba 8 straipsnio 1 dalį, jis gali pateikti ieškinį regresu tvarka prieš defektinės dirbtinio intelekto sistemos gamintoją, vadovaudamasis Direktyva 85/374/EEB ir nacionalinėmis nuostatomis dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais.
4. Jei žalą ar nuostolius nukentėjusiam asmeniui pagal 4 straipsnio 1 dalį arba 8 straipsnio 1 dalį atlygina operatoriaus draudikas, bet kuris nukentėjusio asmens civilinės atsakomybės ieškinys dėl tos pačios žalos, pateiktas prieš kitą asmenį, sumai, kurią operatoriaus draudikas kompensavo nukentėjusiam asmeniui, subrogacijos pagrindu pereina operatoriaus draudikui.

V skyrius

Baigiamosios nuostatos

13 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkeriems metams nuo [šio reglamento taikymo pradžios data].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su nuolatinio techniniu didelės rizikos dirbtinio intelekto sistemų komitetu (TRDIK), vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 4 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotas teisės aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

14 straipsnis

Peržiūra

Iki 202X m. [3 metai po šio reglamento taikymo pradžios datos] sausio 1 d. ir kas trejus metus po to Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui išsamią ataskaitą, kurioje šis reglamentas įvertinamas atsižvelgiant į tolesnį dirbtinio intelekto vystymąsi.

Rengdama pirmoje pastraipoje minimą ataskaitą, Komisija prašo valstybių narių reikiamos informacijos apie teismų praktiką, teisinius susitarimus ir nelaimingų atsitikimų statistiką, pvz., nelaimingų atsitikimų skaičių, patirtą žalą, susijusias dirbtinio intelekto taikomąsias programas, draudimo bendrovių išmokėtas kompensacijas, taip pat nukentėjusių asmenų individualiai ar kartu pateiktų ieškinių skaičių ir šių ieškinių nagrinėjimo terminus.

Prireikus kartu su Komisijos ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama spręsti ataskaitoje nurodytus trūkumus.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Reglamentas taikomas nuo 202X m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

PRIEDAS

[...]
